

Flodkulturer

Filmfakta

Ämne: Geografi, Historia

Ålder: Från 11 år (M, H)

Speltid: 17 minuter

Svenskt tal med svensk text som tillval

Produktion: Kunskapsmedia AB, 2016

Syfte/strävansmål

- Att få kunskap om olika flodkulturer runt om i världen.
- Att öppna för diskussion kring skillnader och likheter mellan dessa högkulturer.

Undervisningen ska behandla följande innehåll enligt läroplan

Geografi, mellanstadiet

- Jordens naturresurser, till exempel vatten, odlingsmark, skogar och fossila bränslen. Var på jorden olika resurser finns och vad de används till.
- Fördelningen av Sveriges, Nordens och övriga Europas befolkning samt orsaker till fördelningen och konsekvenser av denna.
- Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.

Geografi, högstadiet

- Var olika varor och tjänster produceras och konsumeras samt hur varor transporteras. Hur människors försörjning och handelsmönster har förändrats över tid.
- Hur jordens befolkning är fördelad över jordklotet samt orsaker till och konsekvenser av den ojämna befolkningsfördelningen.
- Centrala ord och begrepp som behövs för att kunna läsa, skriva och samtala om geografi.

Historia, mellanstadiet

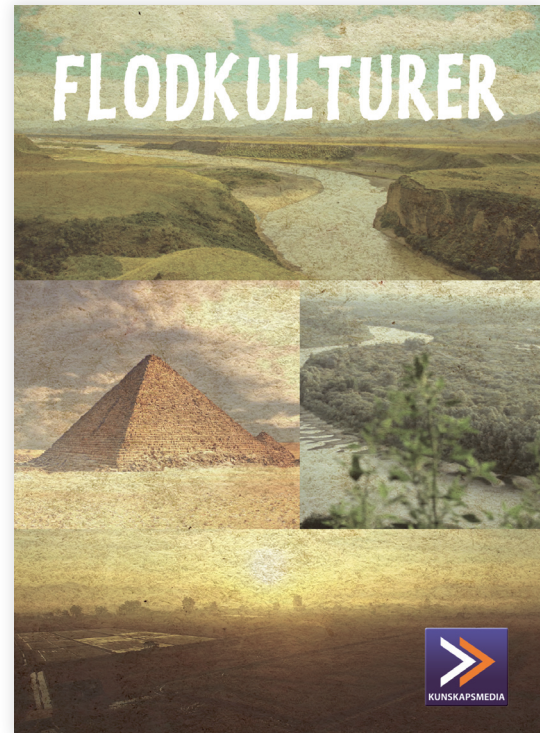
- Vad arkeologiska fynd, till exempel myntskatter och fynd av föremål från andra kulturer kan berätta om kulturmöten och om likheter och skillnader i levnadsvillkor för barn, kvinnor och män.

Historia, Högstadiet

- Jämförelser mellan några högkulturers framväxt och utveckling fram till 1700-talet, till exempel i Afrika, Amerika och Asien.

Källa: Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 – Skolverket

Produktion: © Kunskapsmedia AB, Sverige
© Kunskapsmedia MMXVI
Filmnr: 1697KM

Filmens innehåll

I över 150 000 år levde människan som jägare och samlare. Hur gick vi från det ganska enkla nomadlivet – till att bygga hus, städer, skapa samhällen och egna kulturer? Hur kunde avancerade högkulturer som den i Egypten med sina pyramider, eller den i Kina med den kinesiska muren, växa upp för tusentals år sedan? Det ska vi undersöka. Vi tittar närmare på Mesopotamien, Egypten, Induskulturen och Kina.

Kapitel:

- Inledning (00:00 - 01:21)
- Hur uppstod en flodkultur? (01:22 - 06:31)
- Mesopotamien (06:32 - 09:01)
- Det gamla Egypten (09:02 - 11:39)
- Induskulturen (11:40 - 13:20)
- Kina (13:21 - 15:15)
- Sammanfattning (15:16 - SLUT)

Flodkulturer

Innan filmen

Vad vet vi?

Läs inledningstexten för eleverna. Låt dem först enskilt fundera på vad de tror att filmen handlar om. Sedan pratar de i par och delar tankar med varandra. Till sist delar hela gruppen med sig av vad de tror filmen handlar om. Skriv gärna ner vad eleverna säger och ha som underlag för vidare diskussion efter filmen.

Gissa ordet

Låt eleverna först själva och sedan i par försöka förklara följande begrepp:

Bofast
Kultur
Stadsstat
Hieroglyfer
Flodkultur
Faraos
Civilisation
Samhällsklasser
Kalendersystem

Diskussionsfrågor

Innan ni startar en diskussion kring filmen i gruppen är det viktigt att läraren/ledaren funderar igenom hur man ska hantera diskussionen och svaren. Dela gärna upp gruppen i mindre grupper och låt deltagarna först skriva ned sina svar.

Diskussionsfrågorna nedan är indelade enligt kapitel i filmen.

Inledning

- Varför hade människorna ingen fast plats att bo på när vi var jägare och samlare?

Hur uppstod en flodkultur?

- Beskriv den stora förändringen som skedde för 8000 år sedan och som enligt filmen förändrade mänskligheten för alltid.
- Vad kännetecknar en högkultur?
- Varför var tillgången till vatten så viktig i de tidiga högkulturerna?
- Beskriv några förändringar som överskottet av mat ledde till.
- Vilka nya yrken uppstod under högkulturerna?
- Beskriv några skillnader mellan hur män och kvinnor hade det under de tidiga högkulturerna.
- Vilka är de fyra flodkulturerna som nämns i filmen och vad har de gemensamt? Kom på så många likheter som möjligt.

Mesopotamien

- Var låg Tvåflodslandet? Peka ut på dagens karta.
- Beskriv Sumerernas flodkultur.
- Ge några exempel på vad sumererna uppfann.
- Vad var kilskrift?
- "Öga för öga, tand för tand" kan vi koppla till någon annat än Hammurabis lagar. Vad?

Det gamla Egypten

- När enades Egypten till ett rike?
- Vilka stora byggnadsverk låg egyptierna bakom?
- Varför var det så viktigt att ha koll på låg- och högvattnet?
- Hur tror man att kvinnor levde i det gamla Egypten?
- Hur kan man veta vad som hände i Egypten trots att det är så många år sedan?

Fortsättning på sida 3

Flodkulturer

Induskulturen

- Var uppstod Induskulturen?
- Varför vet vi så lite om Induskulturen, jämfört med t.ex. det gamla Egypten?
- Hur vet man att det förekom handel mellan Indusdalen och Mesopotamien?

Kina

- Vid vilken stor kinesisk flod uppstod flodkulturen i Kina? Vad innebär flodnamnets färg i sammanhanget?
- Hur såg samhällsklasserna ut i det tidiga Kina?
- Beskriv hur järnet påverkade utvecklingen i Kina på 500-talet f.v.t.
- Vilka förändringar införde kejsaren Shi Huangdi?

Sammanfattning

- Vilka var de fyra stora flodkulturerna?
- Hur bildades flodkulturerna?
- Vad symboliserar en högkultur?

Efter filmen

Begreppen

Låt eleverna titta på begreppen under *Gissa ordet* igen. Behöver de justera något eller gissade de ordet rätt från början? Behöver de undersöka några begrepp ytterligare genom att leta i andra källor? Kanske har nya begrepp kommit upp efter diskussionen?

Ny eller bekräftad kunskap?

Låt eleverna fundera över vad som sades i filmen. Vad var ny kunskap för dem? Var det något som de visste innan som bekräftades i filmen? Resonera tillsammans i klassen.

Jobba vidare

Likheter och skillnader

Vilka likheter och skillnader kan vi se mellan de flodkulturer som filmen tar upp? Eleverna delar upp sig i grupper om två-tre personer. Uppgiften blir att varje grupp skriver två listor: likheter och skillnader mellan flodkulturerna. Samtala sedan tillsammans i hela klassen kring vad eleverna kommit fram till och gör en gemensam lista.

Gruppuppgift

Deltagarna delas upp i mindre grupper. Varje grupp gör ett arbete om något som nämns om flodkulturerna i filmen.

Utgå från kapitlen, som *Egypten* eller *Hur uppstod en flodkultur*. Eller utgå från något specifikt som kändes intressant, till exempel de tidiga klasssystemen, Faraos styre, badhusen i Indusdalen, eller den kinesiska muren.

Leta information på internet, i böcker och i tidskrifter. Presentera arbetet för resten av gruppen, t.ex. som en redovisning med ett bildspel, en webbsida, en film eller som en vägg/serietidning. Efter redovisningen diskuterar klassen tillsammans vad man precis lärt sig.

© Rättigheterna till studiematerialet ägs av Kunskapsmedia AB.
Du har rätt att använda dig av studiematerialet i samband med visning av programmet.